

۱۶ جوزا ۱۳۸۱

کمیسیون مستقل حقوق بشر افغانستان

گزارش دوم

نظارت از حقوق سیاسی در جریان دور دوم انتخابات پارلمانی

تاریخ

اول اسد الی 15 سنبله 1389

فهرست مطالب

3 خلاصه گزارش
4 میتدولوژی:
4 چالشهای امنیتی:
6 موانع و محدودیت ها:
8 نتیجه گیری:
8 پیشنهادات:
10 معلومات ارتباطی

خلاصه گزارش

حقوق سیاسی در قانون اساسی کشور و اسناد بین المللی حقوق بشر از جمله در میثاق بین المللی حقوق مدنی و سیاسی تسجیل شده است. ماده های 33، 34، 35 و 36 قانون اساسی و ماده های 21، 22 و 25 میثاق بین المللی حقوق مدنی و سیاسی بر حقوق سیاسی شامل چهار حق و سه اصل تاکید نموده است. کمیسیون مستقل حقوق بشر افغانستان با استناد به قانون اساسی کشور و اسناد بین المللی حقوق بشر، از حقوق سیاسی افراد در جریان انتخابات دوم پارلمانی نظارت نموده و اینک گزارش دوم خود را در این مورد به نشر می رساند. کمیسیون از طریق 8 دفتر ساحوی و 6 دفتر ولایتی تقریباً تمام ولایات را تحت پوشش نظارتی خود قرار داده است.

یافته های کمیسیون نشان می دهد که افزایش ناامنی در بسیاری از ولایات، جدی ترین نگرانی در قبال برگزاری انتخابات 27 سنبله محسوب می شود. از شروع مبارزات انتخاباتی تا اکنون، سه تن از کاندیدان در جریان مبارزات انتخاباتی به قتل رسیده و 36 تن شامل (یک نفر از نامزدان، 28 نفر از کارمندان کمیسیون مستقل انتخابات و 7 نفر از اعضای ستاد انتخاباتی نامزدان) اختطاف شده اند. در طول این مدت 46 تن زخمی و 29 تن کشته شده اند که این افراد نیز به نحو مستقیم و یا غیر مستقیم با انتخابات و مبارزات انتخاباتی سروکار داشته اند. در بسیاری از مناطق، مخالفین مسلح دولت با پخش شبنامه ها مردم را تهدید کرده اند که در انتخابات شرکت نکنند.

کمیسیون مستقل انتخابات اعلام نمود که بیش از 900 مرکز رای دهی را به دلیل تهدیدات امنیتی مسدود می نماید. این مراکز رای دهی شامل 2448 محل رای دهی در 25 ولایت خواهد بود. باید یادآور شد که ساکنین برخی از مناطق امن نیز ادعا کرده اند که برخی از مراکز رای دهی در مناطق آنها نیز مسدود شده است. ساکنین این مناطق در قبال این عمل اعتراض نموده و این عملکرد کمیسیون مستقل انتخابات را برخورد سیاسی دانسته اند.

کمیسیون از افزایش ناامنی در جریان انتخابات پارلمانی 1389 به شدت نگران است. افزایش ناامنی و بسته شدن بیش از 900 مرکز رای دهی، میزان مشارکت مردم در انتخابات را کاهش خواهد داد. هم چنان افزایش و گسترش ناامنی می تواند باعث افزایش تقلب در جریان رای دهی گردد؛ زیرا که نظارت از روند انتخابات در مناطق ناامن برای ناظرین داخلی و بین المللی دشوار است.

در برخی از ولایات مانند ولایت بدخشان و ننگرهار، نامزدان زن با تبلیغات سوء مواجه اند. در این ولایات، برخی از ملا امامان مساجد و بعضی از نامزدان به مردم گفته اند که به کاندیدان زن رای ندهند؛ زیرا که زنان ضعیف و ناقص العقل اند. هم چنان در ولایت بدخشان برخی از کاندیدان علیه کاندیدان مربوط به مذهب اسماعیلی نیز تبلیغ نموده و به مردم گفته اند که به کاندیدان مربوط به این فرقه مذهبی رای ندهند؛ زیرا که رای دادن به آنها گناه بزرگ شمرده می شود.

میتدولوژی:

در این گزارش عمدتاً از دو گونه منبع و دو نوع معلومات استفاده صورت گرفته است. معلومات جمع آوری شده از طریق انجام نظارت ها از چهار حق و سه اصل توسط ناظرین کمیسیون مستقل حقوق بشر افغانستان در 8 دفتر ساحوی¹ و شش دفتر ولایتی² بدست آمده است، اولین منبع برای این گزارش به حساب می رود. منبع دوم برگرفته از سایر منابع، چون مصاحبه با کاندیدان و اعضای ستاد انتخاباتی کاندیدان، مسوولین امنیتی و افراد مستقل می باشد. در واقع جمع آوری و تفسیر معلومات و داده ها از رهگذر مصاحبه با ارگانهای امنیتی و اعضای کمیسیون مستقل انتخابات تکمیل کننده داده های کمیسیون مستقل حقوق بشر افغانستان محسوب می شود و طبق معمول کمیسیون برای تایید، غنای و تکمیل داده های کمی و کیفی خویش از معلومات ادارات متذکره استفاده می کند که در این گزارش نیز استفاده شده است.

چالشهای امنیتی:

نبود امنیت در نقاط دور دست افغانستان و حتی بعضاً اخلاص امنیت در ولایات نسبتاً امن کشور توسط نیروهای مسلح مخالف دولت یکی از عمده ترین چالش ها فراروی انتخابات پارلمانی 1389 خواهد بود. اکثر رسانه ها و نهادهای ناظر انتخابات، نبود امنیت را زمینه ساز تقلب های گسترده و محدود شدن اشتراک مردم در این پروسه سیاسی می

دانند.³ هرچند دولت افغانستان و حامیان بین المللی دولت بارها به مردم اطمینان داده اند که امنیت مردم را در جریان مبارزات انتخاباتی و روز برگزاری انتخابات تامین خواهد نمود ولی حوادث ناامنی تا حال توانسته پرسش های را در نزد مردم ایجاد کنند. بصورت عمومی افزایش تلفات ملکی در ماه های اخیر و بصورت خاص قتل، جرح، تهدید و ربودن کسانی که به نحوی با پیکار های انتخاباتی سر و کار دارند دال بر افزایش نگرانی های عمومی در رابطه به اوضاع امنیتی می باشد.

انجام پیکار های انتخاباتی در تمام نقاط یک حوزه انتخاباتی و بدون چالش امنیتی به نامزدان فرصت می دهد تا برنامه و راهکارهای شان را به مردم تشریح کنند و مردم نیز فرصت خواهند داشت تا به خواست

روز چهارشنبه مورخ 1389/5/13
گروهی از افراد مسلح بالای تیم
مبارزات انتخاباتی آقای یوسف
غضنفر، یکتن از کاندیدان ولایت
بلخ در ولسوالی کشنده آن ولایت
حمله مسلحانه نمودند. در نتیجه زد
و خورد که بیشتر از یک ساعت
دوام نمود سه تن از افراد آقای
غضنفر زخمی و یکتن کشته شده
است.

خودشان بصورت آزادانه دست به انتخاب بزنند. متأسفانه فعالیت های نامزدان انتخاباتی در ولایات نامن کشور فقط محدود به مرکز ولایات و با گروه های خاص مردم بوده. طبق آمارهای ثبت شده در نزد کمیسیون مستقل حقوق بشر افغانستان از آغاز پیکارهای انتخاباتی تا هنوز سه نامزد انتخاباتی در نقاط مختلف کشور کشته شده اند. بر علاوه، ده ها

¹ کابل، کندهار، کندز، گردیز، ننگرهار، مزار شریف، هرات، بامیان

² بدخشان، میمنه، دایکندی، غور، ارزگان، هلمند

³ دیده شود سایت دویچه ویله آلمان، تخطی های آشکار و تهدید نامزدان زن در جریان مبارزات انتخاباتی، مورخ 21 اگست 2010، <http://www.dw-world.de/dw/article/0,,5931662,00.html> و سایت راه نجات، انتخابات پارلمانی و چالش ها، مورخ 10 اگست 2010، http://www.news.rahenejatdaily.com/index.php?option=com_content&view=article&id=2290:1389-05-19-07-42-00&catid=68:mosahiba-va-gozaresh

نامزد دیگر ادعا کرده اند که توسط افراد معلوم و یا نامعلوم به گونه های مختلف تهدید به محدود کردن فعالیت های شان و یا انصراف از نامزدی شان شده اند. شبنامه ها و اخطاریه ها که حاوی پیام های ارباب آمیز می باشد نیز در فاریاب، کندز، بغلان، غزنی، زابل، پکتیکا، پکتیا، خوست، ننگرهار، کنر، نورستان و غور پخش شده است. در بعضی از این اخطاریه ها به مردم دستور داده شده تا در انتخابات سهم نگیرند و در صورت تخلف تهدید به قطع اعضای بدن شده اند.

نسبت نبود امنیت و عدم توانایی نیروهای امنیتی، کمیسیون مستقل انتخابات افغانستان از بسته ماندن حدود 938 مرکز رای دهی که شامل نزدیک به 2448 محل رای دهی در 25 ولایت کشوری باشد خبر داده است. مسلم است که این امر بر مشارکت مردم در انتخابات تأثیر مستقیم دارد و بر علاوه محروم شدن هزاران شهروند افغانستان از حق رای دهی نشانه ای از گستردگی مناطق نا امن نیز می باشد. هر چند کمیسیون مستقل انتخابات مراکز نزدیک دیگر را بدیلی برای این 938 مرکز رای دهی دانسته ولی سوال اینجاست که در صورتیکه نیروهای افغانستان و بین المللی قادر به تامین امنیت مراکز رای دهی در این مناطق نباشند چگونه می توانند امنیت شهروندان افغانستان را تامین کنند که برای رای دادن از یک محل به محل دیگر سفر می نمایند.

کشته شدن پنج تن از اعضای ستاد انتخاباتی خانم فوزیه گیلانی در ولایت هرات نشانه ای از گستردگی فعالیت های مخالفین مسلح دولت جهت برهم زدن انتخابات پارلمانی در کشور می باشد. بعد از ربوده شدن 10 تن از اعضای ستاد انتخاباتی فوزیه گیلانی، پنج تن آنها آزاد و اجساد پنج تن دیگر شان بتاريخ 7 سنبله 1389 (29 اگست 2010) از ولسوالی ادرسکن ولایت هرات یافت شد.

یافته های کمیسیون مستقل حقوق بشر افغانستان نشان میدهد که از آغاز پیکارهای انتخاباتی تا کنون در مناطق مختلف کشور حدود 36 نفر از کسانی که به نحوی با مبارزات انتخاباتی سروکار داشته اند اختطاف شده اند. از این جمله 28 نفر کارمندان کمیسیون مستقل انتخابات در ولایت بغلان اختطاف گردیده بود که بعداً رها گردید. به همین روند تاحال 46 نفر جراحت برداشته و 29 فرد دیگر نیز به اشکال گوناگون جانهای شان را از دست داده اند. نه تنها مخالفین مسلح دولت افغانستان مسئول این تلفات بوده بلکه نیروهای حامی دولت و افراد مسلح غیرمسئول نیز در این خسارات سهمیم بوده اند. 10 تن از

اعضای ستاد انتخاباتی عبدالواحد خراسانی بتاريخ 11 سنبله 1389 (2 سپتامبر 2010) در ولایت تخار زمانی کشته شدند که جهت مبارزات انتخاباتی عازم منطقه ای – بودند ولی هدف حمله هوای نیروهای بین المللی قرار گرفتند.

تعداد افراد ربوده شده و تلفات مربوط به انتخابات پارلمانی 1389

شماره	ولایات	اختطاف	تعداد کشته شده گان	تعداد زخمی ها
1	فاریاب	1	4	3
2	بدخشان	0	1	1
3	هرات	6	7	13
4	غزنی	0	1	2
5	سرپل	1	0	0
6	بلخ	0	2	6
7	بغلان	28	1	1
8	کابل	0	2	0
9	خوست	0	1	16
10	تخار	0	10	4
	مجموعه	36	29	46

موانع و محدودیت ها:

اصل عمومیت و همه گانی بودن انتخابات از اصول اساسی نظام های انتخاباتی دیموکراتیک به شمار می رود که بنابر آن بایست زمینه مشارکت تمام افراد واجد شرایط رای دهی (در صورتیکه خواهان اشتراک در انتخابات باشند) در انتخابات تامین شده بتواند. همان طوریکه سطح بلند مشارکت شهروندان در انتخابات باعث بلند رفتن میزان مشروعیت انتخابات می گردد؛ در صورت عکس مساله بنابر عدم اشتراک همگانی و گسترده مردم مشروعیت انتخابات زیر سوال رفته و نمی توان ادعای عادلانه بودن انتخابات را نمود. طوریکه در زیر اشاره خواهد شد تعداد از شهروندان به دلایل مختلف از حق رای دهی محروم گردیده و نمی توانند در انتخابات شرکت کنند:

- پروسه توزیع کارت رای دهی که به تاریخ 22 جوزا 1389 آغاز گردیده بود، کمیسیون مستقل انتخابات بدون نظرداشت پیشنهادات مکرر ارگانهای ناظر بر این پروسه، مردم و کاندیدان، نظر به تقسیم اوقات از قبل تعیین شده مراکز ثبت نام رای دهندگان را مسدود نموده و از این رهگذر عده ی از شهروندان واجد شرایط رای دهی را از حق رای دهی در روز انتخابات محروم نموده است. این در حالیست که از نخستین روز های آغاز پروسه توزیع کارت رای دهی در اکثر ولایات کشور از جمله در ولایت کابل مردم و کاندیدان از کمبود مراکز و سایت های توزیع کارت رای دهی و بعضاً هم از برخورد های تبعیض آمیز (به گونه ی که در مرکز رای دهی چمن حضوری شش محل ثبت نام فعالیت داشت در حالیکه در دو مرکز دیگر به تعداد سه سه محل ثبت نام فعالیت داشت) در زمینه ابراز ناخرسندی نموده و شکایت داشتند.
- مسدود شدن بیش از 938 مرکز رای دهی شامل نزدیک به 2448 محل رای دهی در 25 ولایت کشور بنابر دلیل ناامنی از نگرانی جدی به شمار می رود. گسترش و افزایش ناامنی ها به احتمال زیاد میزان مشارکت رای دهندگان را در انتخابات 27 سنبله نسبت به دوره های قبلی انتخاباتی کاهش خواهد داد. در عین حال بسته شدن این مراکز بخصوص در مناطق امن ولایت های بامیان، بدخشان، دایکندی و فاریاب و برخی از ولسوالی های نسبتاً امن ولایت های چون ننگرهار، کندز و غزنی از نظر کمیسیون مستقل حقوق بشر

افغانستان قابل سوال و باعث نگرانی جدی نیز می باشد. زیرا مسدود شدن مراکز رای دهی در مناطق امن، حق رای دهی مردم و مشارکت آنها را در انتخابات سلب می نماید.

○ محدودیت مراکز رای دهی و بعد مسافه زیاد محلات رای دهی از مناطق مسکونی نیز از دیگر موارد نگران کننده به شمار می رود که احتمالاً تعداد بیشتر رای دهنده گان مخصوصاً زنان نتوانند در روز رای دهی شرکت کنند.

بناءً اصل عمومی بودن انتخابات به دلایل چون عدم دسترسی لازم شهروندان به اخذ کارت رای دهی، بسته شدن برخی از مراکز رای دهی و عدم تامین امنیت لازم انتخابات، شفافیت، عادلانه بودن و مشروعیت انتخابات را زیرا سوال خواهد برد.

نظارت های کمیسیون مستقل حقوق بشر افغانستان نشان می دهد که در ولایت بدخشان بعضی از کاندیدان تعدادی از علمای دینی را تشویق نموده و آنها در مساجد به مردم هشدار داده اند که رای دادن به کاندیدان زن و کاندیدان مربوط به بعضی اقلیت های مذهبی گناه بزرگ می باشد. همچنان یکی از کاندیدان در ولایت کنر حین کمپاین انتخاباتی شان زنان را ناقص العقل و ضعیف خوانده و به مردم گفته اند تا به کاندیدان زن رای ندهند چون آنها از شما نمایندگی کرده نمی توانند. همچنان می توان به موارد دیگر در ولسوالی بهسود و شینوار ولایت ننگرهار اشاره نمود که بزرگان اقوام وزیر، شیرزاد و خرنونی و علی شیرخیل و سپای فیصله نموده اند تا رای دادن به کاندید مورد نظر براساس توافق، اتحاد و اتفاق قومی صورت گیرد. در صورت تخلف از فیصله قومی منزل متخلف به آتش کشیده می شود. این موارد در ولایات دیگر کشور مانند ارزگان، کنرها، نیز به مشاهد رسیده است.

نتیجه گیری:

گسترش نا امنی و بیشتر شدن حضور مخالفین، پخش شبنامه ها در بسیاری از ولایات از نگرانی های عمده کمیسیون مستقل حقوق بشر افغانستان در برابر برگزاری انتخابات پیش رو بوده که می تواند بر شفافیت، آزاد و عادلانه بودن انتخابات تأثیرات منفی گذاشته و باعث کاهش سطح مشارکت مردم در انتخابات و افزایش تقلب انتخاباتی گردد.

بسته شدن مراکز رایدهی در بسیاری از مناطق امن یکی دیگر از نگرانی های جدی کمیسیون مستقل حقوق بشر افغانستان میباشد که این مسئله نیز باعث کاهش سطح مشارکت مردم در انتخابات می گردد. تبلیغات سوء علیه کاندیدان زن و تبعیضات قومی، جنسیتی و مذهبی در ولایات بدخشان، کنر، ننگرهار، و ارزگان نیز نگران کننده بوده و این عوامل محدودیت های جدی را برای نامزدان انتخابات وضع می نماید.

نگرانی دیگر، مداخله و جانبداری برخی از زورمندان محلی و مسوولین ولایات و ولسوالی ها در جریان انتخابات می باشد. بعضی مواردی مشاهده شده است که برخی از مسوولین دولتی از کاندیدان مشخص حمایت نموده و یا برای آنها از منابع و امکانات دولتی استفاده نموده اند. هم چنین ادعاهایی وجود دارد مبنی بر اینکه در برخی از ولایات کارت های رای دهی در مقابل پول توسط برخی از نامزدان ولسی جرگه جمع آوری شده و بعد سوختانده شده است. به این دلیل که گویا به نفع رقبای شان بکار برده نشود.

پیشنهادات:

- باز هم کمیسیون مستقل حقوق بشر افغانستان از دولت افغانستان و نیرو های بین المللی مقیم در افغانستان می خواهد تا امنیت شهروندان را بخصوص در جریان پروسه انتخابات تامین نماید و به مردم از برگزاری انتخابات آزاد، شفاف و عادلانه اطمینان دهد.
- کمیسیون مستقل حقوق بشر افغانستان از کمیسیون مستقل انتخابات و کمیسیون شکایات انتخاباتی تقاضا می نماید تا تدابیری را به منظور جلوگیری از تبلیغات سوء و تبعیض آمیز بعضی از کاندیدان علیه کاندیدان دیگر اتخاذ نموده و با متخلفین برخورد قانونی نمایند.
- کمیسیون سمع شکایات انتخاباتی باید با شفافیت بیشتر نظر به اصول از قبل تعیین شده در مورد شکایات و اعتراضات انتخاباتی و به نگرانی های کسانی که از لست نهایی کاندیداتوری حذف شده اند به اسرع وقت پاسخ دهد.
- کمیسیون مستقل حقوق بشر افغانستان یکبار دیگر از دولت افغانستان و ارگان های ذیربط می خواهد که در صورت تثبیت گزارشات سوء استفاده از امکانات دولتی توسط کارمندان دولت برای مبارزات انتخاباتی، با متخلفین، متناسب با تخلف آنها برخورد قانونی نماید. این نوع برخورد با متخلفین بر علاوه تامین عدالت در پروسه فعلی انتخابات، جلو سوء استفاده از امکانات دولتی به نفع بعضی از کاندیدان را خواهد گرفت.

- کمیسیون مستقل حقوق بشر افغانستان، مسدود نمودن تعدادی از مراکز رایدهی در مناطق امن کشور را غیر قانونی دانسته و از کمیسیون مستقل انتخابات می خواهد تا در مورد این تصمیم شان تجدید نظر نماید.
- کمیسیون مستقل حقوق بشر افغانستان از مخالفین دولت می خواهد تا از کشتار، تهدید، ارباب و ایجاد ناامنی در روند انتخابات دست کشیده و بگذارند مردم افغانستان با استفاده از حق رای و از طریق مشارکت وسیع در این پروسه نمایندگان واقعی شانرا معرفی نمایند.

معلومات ارتباطی

اگر سؤالی در رابطه با این گزارش دارید، لطفاً با یکی از اشخاص زیر تماس بگیرید:

محمد فرید "حمیدی"

کمشنر، کمیسیون مستقل حقوق بشر افغانستان

ایمیل: farid_hamidi2005@yahoo.com

تلفون: موبایل 0700275092، دیجیتال 020-2500676

صفی الله الهام

هماهنگ کننده نظارت بر حقوق سیاسی

کمیسیون مستقل حقوق بشر افغانستان

ایمیل: elham145@gmail.com ، aihrc.pt@gmail.com

تلفون: موبایل 0799342267، دیجیتال 020-2500676